

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 coroane.
Pe șase luni 12 eor. — Pe trei luni 6 eor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.
Correspondențele
să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisilor nefrancațe se rețiază. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Un șir cu litere marante pentru iniția oară 30 fil,
pentru a doua și a treia oară câte 20 fil.
Pentru inserate mai mari după învoială.

Alianța cu Germania

Opera politică dela 7 Octomvrie 1879, plăsmuită de Bismarck și Andrassy, a format epocă în istoria Europei.

Atât suveranul monarhiei austro-ungare, cât și împăratul Germaniei, împreună cu bărbații lor de stat și cu șefii militari, voiesc acum să încheie o nouă alianță, prin care să se lărgască și să se adâncească raporturile din vechea alianță a acestor două state.

Lărgirea și adâncirea alianței viitoare ar putea consta din faptul, că tratatul nou nu va putea fi denunțat, nici desăciut de părțile contractante. De alt cum, la timpul său, așa dorise și Bismarck.

Ce a îndemnat pe marele om de stat să caute legături atât de strânse cu monarhia noastră, care la 1859 și la 1866 pierduse războiul?

La întrebarea aceasta găsim răspunsul în memoriile publicate de fostul cancelar german.

Situația geografică a marilor puteri europene este: Anglia n'are în apropierea sa nici o vecinătate. Franța se mărginește, dintre marile puteri, cu Germania și Italia. Frontiera italia-franțeză este apărată de natura locului; prin urmare Franța își poate concentra toată forța militară la hotarul german, lung de 400 kilometri. Rusia are doi vecini din aceste puteri: Germania și Austro-Ungaria. Dar împărăția Germaniei se învecinează cu trei state mari: cu Franța, cu vechea Rusie pe o întindere de o mie patru sute kilometri, și cu Austro-Ungaria

pe o întindere de 700 kilometri. Aceste hotare nu sânt întarite dela natură. Va să zică, Germania înainte de război avea un hotar strategic lung de 2500 kilometri, de șase ori mai lung decât Franța.

Din această situație geografică se explică înarmările Germaniei, care a voit să se apere, nu să atace vecinii.

Bismarck, care avea să aleagă între alianța cu Austria, ori cu Rusia, s'a hotărât pentru cea dintâi, căci avea, între altele motive, cu mult mai mare încredere în fidelitatea monarhiei noastre, decât în cuvântul țarului.

Aproape aceleași interese au condus și politica lui Andrassy. Monarhia era de asemenea vecină cu trei mari state, între care Rusia panslavistă și cu gânduri de ofensivă de sine înțeles nu se putea înțelege cu Austro-Ungaria, care voia să se mărginească la defensivă.

Rusia de astăzi însă nu mai este Rusia veche. Ea deocamdată încetează de a mai fi mare putere, cu intenții de cucerire. Astfel partea militară a contractului de alianță cu Germania ar avea probabil mai puțină valoare, și lucrul de căpetenie ar fi să-l formeze punctele cu raport la partea economică, politică și culturală a statelor aliate.

O alianță militară adâncită, — când abea s'a ivit ideea alianței generale a *legii popoarelor* în scopul desarmării, — n'ar putea decât să provoace țările din înțelegere să-și reclădească și ele acordul lor, adâncindu-l spre paguba părții, care în loc să se apropie, fugă din calea noastră.

Este adevărat, că statele vor căuță

și pe viitor să fie cât mai puțin izolate; dar adevărat este și aceea că felul alianței poate cuprinde în sine sămburi unui nou război.

Când noui tratat va fi înaintat parlamentelor, se va vedea mai bine, cum se planuește rezolvirea chestiunilor economice și de altă natură, care ne privesc atât de aproape.

Reforma electorală.

După știri din Budapesta, comisiunea parlamentară va termina dezbaterile, asupra proiectului de reformă electorală, în timp de două săptămâni. După aceasta proiectul va ajunge în plenum camerei, unde va fi discutat în ședințe de opt ore pe zi.

Presă din capitala aflată, că între Aponyi și Andrassy există ceva deosebire de păreri, prin care se împiedică sau cel puțin se întârzie formarea partidului cu participarea acestor doi șefi.

O scrisoare deschisă.

Deputatul din camera ungară, contele *Schönborn-Buchheim*, a adresat alegătorilor săi din Munkács o scrisoare deschisă, unde declară, că nu reforma electorală a picniuit căderea lui Tisza dela guvern, ci invidia factorilor austriaci pentru rolul important ce a suat Tisza să-i câștige pe seama Ungariei.

Numitul deputat apără compromisiul în chestiunea dreptului de vot; apoc vorbește despre înțipăriile boeme, și zice, că Ungaria nu poate să trăiască în comunitate cu o Austrie boemă.

Oficii nouă în Boemia.

Prin ordonanță ministerială austriacă, apărută în *Reichsgesetzblatt* din 19 Mai a. c., se întințiază în regatul Boemiei 12 ofiții, care au să se ocupe cu afacerile aparținătoare locotenienței. Conducătorii acestor ofiții se numesc *capitani de district*. Teritoriul lor de activitate poartă numirea de *district*.

Oficiul de sub conducerea unui căpitan de district are numele de *guvern districtual*.

Primum guvern districtual se înființiază în 1 Ianuar 1919 în *Leitneritz* pentru districtul leitmeritzian și în *Königliche-Wienberge* pentru districtul din ținutul orașului Praga.

Cercul de activitate al căpitanilor de district este acela al *loșitorului*, care va exercita controlul. Capitala Praga și comunele politice, care se țin de dânsa, vor sta sub stăpânirea nemilicioasă a locotenienței din Boemia.

Arondarea făcută prin ordonanța ministerială are de scop să asigure mersul liniștit al mecanismului administrativ.

Ordonanța ministerială a produs nu puțin agitație între boemi, car zice că sânt nedreptății, deoarece, după părerea lor, trebuiau să se creeze opt districte, unde locuitorii sânt exclusiv boemi; ordonanța însă împarte districtele așa, că germanii și boemi să fie *mestecați* pe cât se poate pretutindenea, și astfel germanii să contrabalanceze pe boemi. Aceștia mai sânt nemulțumiți și din cauză că nu s'a lămurit încă nici chestiunea de limbă pe teritoriul districtoilor.

Cen mai bună pace.

Comandantul primei armate române, generalul *Grigorescu*, a dat la Iași o masă în onoarea prim-ministrului *Al. Marghiloman*. La acest prilej generalul a făcut declarația, că Marghiloman a obținut, în împrejurările actuale, cea mai bună pace posibilă pentru România. Este un mare succes diplomatic, care îndreptățește speranța, că Al. Marghiloman va conduce țara pe calea cea bună.

Ministrul prezident român, în răspunsul său, arată că *armata a intrat nepregătită în război* pe un front imposibil de lung; patru sute de kilometri. Armata s'a împlinit datoria. Vorbind despre *Barna sebestia*, prim-ministrul accentuează, că țara această n'a fost câștigată la Chișineu, ci la tratativele de pace dela București. Marghiloman își asigură la urmă auditorii, că *România fără sprințul Germaniei și Au-*

FOIȘOARA

† George Coșbuc

1866—1918

George Coșbuc este născut în satul Hordou, lângă Năsăud, în 8 Septemvrie 1866, din familie preoțască.

Nu se cunosc multe amănunte din viața sa înainte de a trece în regatul roman. A învățat la Năsăud (1884) și la Cluj, (1884—1887), dar mare parte din cultura și-a făcut-o singur.

După ce a lucrat câțiva ani la *Tribuna* din Sibiu, a trecut în 1890 în România. A fost cățva timp profesor și ziarist în București, colaborând la cele mai importante ziare și reviste și întemeind el însuși câteva reviste, («Vatra» 1894). A fost apoi funcționar superior la Casa Școalelor.

Primum volum care i-a stabilit reputația este *Balade și idile* (Buc. 1893), dar el avea până atunci o activitate literară de aproape 10 ani. Publicase prin reviste diferite poezii, iar în 1885 dăduse la lumină un mic volum în Biblioteca Tribunei din Sibiu *Pe pământul Turcului*, după care urma: *Blestem de mamă* (1885), *Fata erailui din cetini* (1886), *Draga mamei baladă* (1886), *Fulger*, poveste în versuri (1887).

Aparițiunea volumului din 1893 s'a făcut tocmai în vremea când poezia românească se afla în stare de criză. Eminescu stăpânea toate spiritele și produsese un mare număr de imitatori. Idelle pismiste ce se desfăceau din operele lui, critica în contra organizației sociale răspândită de socialisti, precum și ideile lor cosmopolite care apela la «muncitorii din toate țările», negătușau sau băfoțoreau ideile de patrie, toate acestea lăsau o stare de adâncă depărire în suflet.

Nici un scriitor din regat nu putea să reacționeze în potrivă acestei situațiuni. Viașbuș o constata, se întreba dacă trebuie s'o atribue «melancoliei secolului care moare» și îndemna pe tineri să se inspire din alte izvoare, să adâncească viața poporală, să înalțe pe eroii lipsiți de slavă, să facă a se naște o lume «nouă». Coșbuc răspundea acestei necesități. Lumea lui era cu adevărat nouă. Toți marii noștri poeți fusese sau oameni dintr'o clasă socială înaltă, sau orășeni mulțumiți cu starea lor, ori nemulțumiți și revoltaiți de nedreptatea și de disprețului ce suferiau dela cei bogaiți și sus puși, sau filozofi cari cugetaseră asupra problemelor cari frământau pe oameni în toate țările.

Coșbuc e poetul stătean care și-a început cariera, când am putea zice asta, ca poet *în saf*, luând parte la viața țăr-

nească chiar după ce se dusesse la învățătură. Ne spun cu mare sinceritate într'un articol că, dacă n'ar fi învățat carte și ar fi rămas în locul său de naștere, el ar fi fost rapsodul satului. De aceea îl Dobrogeanu Gherea în studiu critic ce a publicat asupra-i (1897) l-a numit *poetul țărăniimii*.

Deși publicate în volum de-abia în 1899, poeziile din colecția a doua *Fire de țăr* sânt compuse în cea mai mare parte cam în aceeași epocă cu cele precedente. De aceea putem vorbi deodată despre amândouă.

Subiectele poeziilor acestora sânt foarte variate. Cele mai multe sânt narrative, sânt cu adevărat *balade*. Acestea se pot împărți în patru grupări:

a. Cu subiecte erotice, cum este «Cristiana zănelor», care arată triumful amoriului pământesc față de un ideal care ar trece de hotarele acestei lumi. Se poate alătura cu «Lucașăfăruș» lui Eminescu, însă această se poate interpreta ca o poezie simbolică. În opera lui Eminescu avem o fată de împărat care e iubită de un Lucașăfăr, dar acesta, când e aproape să-și piarză nemurirea, vede că mai puternică este iubirea pământescă. La Coșbuc zănela au fugit într'un palat departe de lume ca să scape de mrejele dragostei, dar un

tânăr travestit ajunge la ele și însăși cărușă cade în ispită și trece în lumea muritoare.

b. Cu subiecte din viața sufletescă a țăranului. Aci vedem obiceiurile țărănești și concepția țăărănească despre probleme sociale sau sufletești. Poetul spune că avea de gând să scrie un ciclu întreg de poeme de acest fel, dar în volumule de car vorbim avem numai nunta («Nunta Zamfirei») și moartea (Moartea lui Fulger). Pentru a înălța importanța naratiunilor, poetul ne înfățișează nu simpli săteni, ci împărați: Zamfira e fata unui împărat pe care o pețesc erai din toate părțile lumii, Fulger este fecior de împărat și moare în luptă. Obiceiurile acestor lumi împărătești sânt primitive, ca și ale simplilor țărani, dar marite în raport cu puterea și cu rolul împăraților. În acest cadru se găsește închisă discuția problemei vieții și morții. Alfiăm concepția țărăniului: viața trebuie s'o înțelegi și s'o primești așa cum ti se dă; și nu desferămi în fața morții, căci este dincolo o altă viață mai fericită. Mai departe nu trebuie să mergi:

Nu crețeta aceste legi,

Căci ești nebuș când le 'nțelegi.

c. Cu subiecte din istoria românească, cum este «Voichia lui Ștefan», «Ștefița și Vodă» și «Pașa Hasan». Cea mai importantă este cea din urmă, care povestește

ARDELEANA.

Institut de credit și economii, societate pe acți în Oraștie (Szászváros).

Publicațiune de esarândare.

«Ardeleana», institut de credit și economii, societate pe acți în Oraștie, dă în arândă pe trei ani și anume pe 1919, 1920 și 1921 următoarele moșii:

Pe hotarul comunei Vinț (Alvincz) lângă gară un complex arător de 93 iugăre, cu arândă minimală de 8000 cor. la an, —

pe hotarul comunei Iliia (Marosillye) o moșie de 68 iugăre, din cari 50 arător, iar 18 grădina cu pomi, cu arândă minimală tot de 8000 cor. la an.

Ofertele se de înaintea la adresa institutului până la 14 Iunie a. c. n. Direcțiunea își rezervă dreptul a accepta plusoferul, care-l va afia mai convenabil.

Oraștie, la 10 Mai 1918.

(108) 3-3

Direcțiunea.

Anunț de căsătorie.

Un negustor român în etate de 31 ani, care dispune de un capital de peste 6000 cor. în bani gata, voințe să se căsătorească cu o domnișoară sau doamnă văduvă fără copii, în etate dela 15 până la 40 de ani, inteligentă și bună gospodină, care să se priceapă la vânzarea în cârciumă, boltă și trafică, la găteuca bucatelor și susținerea curățeniei, să vorbească, scrie și citească perfect limba română și maghiară, dacă știe și germană e mai bine. Avere sau zestre să aibă în bani gata dela 3000 cor. în sus. Doritoare de a încheia o astfel de căsătorie, au a trimite în decurs de 30 zile, în picuri duple, ofertele provăzute cu fotografia, indicând averea de care dispun, și etatea. Ambele picuri să fie provăzute cu marcele postale cerute la recomandată. Ne ajungând la vreun bun înțeles, la dorință fotografia se retrimită. Ofertele sunt a se adresa la Administrația acestei foi, sub l. 1886. 3. 15. V.

La Bibliotecă arhidiecezană din Sibiu—Nagyseben se afia de vânzare următorii numeri din

Biblioteca școlărilor

ingrijită de V. Stan, profesor.

- Nr. 1. Legende, de S. F. Marian.
2. Epistolă.
3. Balade populare, de V. Alexandri.
4. Din lumea paserilor, legende după S. F. Marian.
5. Semneta română, de V. Alexandri.
6. Prihorul.
7. Împărăția Rogojina.
8. In noaptea sfântă.
9. Jara pomilor.
10. Luștele lui Traian cu Daci, după A. Vlaștuț.
11. În Nezare.
12. De Crăciun.

Prețul, de fiecare număr 10 fil. plus porto postal recomandat 40 fil.

Potire, Discuri, lingurișe, Cădelnișe, Cruci și
: : Cădele : :
se pot procura prin

Lăbrăria Arhidiecezană.

Editura W. Krafft în Sibiu.

„Enciclopedia Română“

publicată din înscăunare și sub auspiciile Asociațiunii pentru literatură română și cultura populară română de Dr. C. Diaconovici.

Acest dicționar enciclopedic urmărește scopul de a explica științele și artile, de a lăsa cunoștințele folosite în siml poporului român și în deosebii de a oferi o iconă cât mai fidelă a întregului trecut și a tuturor stărilor actuale ale românilor.

„Enciclopedia română” a fost publicată cu concursul a peste 200 autori, între cari numeroși membri ai Academiei Române, profesori dela universități din București, Iași, Viena, Lipsa, Praga și S. Petersburg, și mulți alți distinși scriitori români din toate țările științelor și artelor, ca cuprinde în 3 volume mari 37,622 articole, cu 6 hărți confectionate în marele stabiliment Brochhaus din Lipsa, 3 planșeri și 167 ilustrațiuni.

„Enciclopedia română” a fost premiată cu medalia de aur atât în anul 1903 la Expoziția științifică din București, cât și la Expoziția jubilară aranjată în aceeași orăș în anul 1906. Prețul publicațiunii întregi (în 3 volume broșate) este de 70 coroane. După terminarea războiului editura va furniza la cerere și scorie speciale pentru legarea volumelor. Nr. 109 1-3

A apărut și se afia de vânzare la Bibliotecă arhidiecezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de Mihai Păcăpian, protopresbiter

și alți preoți din presbiteratul B.-Comoișului. Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

Tipical bisericilor ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariilor

de Aurel Popoviciu, dehovăuc-economi seminarial, instructor de cântări bisericesti și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan prin decisiu din 21/VI/1918. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor. plus 50 fil. porto, recomandat.

La „Bibliotecă Arhidiecezană” în Sibiu Nagyseben se afia de vânzare:

Semințe din agrul lui Cristos

cuvântări bisericesti pe toate Duminicile și sărbătorile de peste an, precum și la casuale bisericesti, publice și private

Zacharia Boiu, fost asessor constat., etc.

Tomul I: Cuvântări la Duminicile de peste an. Cuvântări la praznicile și sărbătorile Tomul II: de peste an, precum și la casuale bisericesti.

Cuvântări bisericesti la înmormântări, parastase și alte festivități funebreale. Adăsur de lecturi biblice pentru cuvântări funebreale.

Cuvântări funebreale și memoriale.

de fiecare tom 3 Coroane plus porto postal 3 Coroane.

La „Bibliotecă Arhidiecezană” în Sibiu, Nagyseben, se afia de vânzare:

Dr. Petru Șpan

conferențier cetății la congresul învățătorilor: ritor gr.-or. român din Biharai. :

de Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

A apărut și se afia de vânzare la Bibliotecă Arhidiecezană, din Sibiu-Nagyseben.

Adolf Harnack.

Monahismul,

idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Comșa.

Prețul unui exemplar e 1 Cor., cu porto postal, 1 Cor. 15 fil.

La „Bibliotecă Arhidiecezană” în Sibiu—Nagyseben, se afia de vânzare :

Biserica catedrală

dela Mitropolia ortodoxă română în Sibiu.

Istoricul zidirii (1857—1906)

de Dr. Ilarion Pușcariu, Dr. E. Miron Cristea și Mateiu Voileanu. Cu 24 ilustrațiuni și 3 faesimită.

Prețul 4 cor., plus 60 fil. porto recomandat.

A apărut și se afia de vânzare la Bibliotecă arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de Abatele Metodiu Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto. Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

La „Bibliotecă Arhidiecezană” în Sibiu : Nagyseben se afia de vânzare :

Casa dela Jerihon

omniții și cuvântări bisericesti

de Dr. Ioan Broșu.

Prețul: Cor. 6 + porto recom. 50 fil.

A apărut

în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Presăințatului împărat și rege Francisc Iosif I, sub îngrijirea și binecuvântarea înalt Preasfințitului Doan Ioan Mețianu, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religione gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavalier al ordinului Francisc Iosif clasa I și al coroanei de fer clasa II. Proprietar și crucii pentru merite, membru în casa magnaților etc. etc.

Se afia în deposit spre vânzare la Bibliotecă arhidiecezană și se vinde legată frumos la pielea roșie, fără copcii și ornament arcut, la mijloc cu sfânta cruce, cu 20 cor. scumbindu-se pielea, legată în pânză neagră și la mijloc imprimat o cruce, cu 15 cor. Revanzătorilor se dă rabat 10%. Tipar frumos cu litere latine, de calitatea primă, și hărție fină și trainică.

A apărut:

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei

și Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. art. română

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfinței Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 60 „Măiestre-mă Dumnezeu” etc.; Simvolul credinței; tropara de cerere; rugăciunea sfântului Erem; rugăciune mesă; rugăciune de toate zilele către Născătorul de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciuni înainte de împărtășirea cu z. cummedicată al marelui Vasile și Iosif gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu z. cummedicată; rugăciunile de seară și rugăciunea ciasticii cruci.

Se afia în deposit spre vânzare la Bibliotecă arhidiecezană, și se vinde legată frumos, la culoare roșie, cu 60 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și la buzunar. Revanzătorilor li se dă rabat 20%.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprind: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfinței treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Măiestre-mă Dumnezeu”, etc.; rugăciunile mesă; Simvolul credinței; rugăciune de seară; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către Născătorul de Dumnezeu; rugăciunea sfinței cruci; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necesari.

Se afia în deposit spre vânzare la Bibliotecă arhidiecezană, și se vinde legată în culoare roșie și vândută cu 40 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă schimbarea prețului sau expedarea cu ramburs, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte conștientă care nu numai pentru trebuințele sufletului ale ori căruia creștin, ci și o dar la copii, precum și pentru ocaziile din reșed, atât după cinșirea, cât și după formă și exterior.

A apărut și se afia de vânzare la Bibliotecă arhidiecezană în Sibiu:

Frumoasa din Nor

și alte povești

de E. Doș.

Prețul 250 cor. + porto 20 bani.